Dosar nr. 3-1163/2024;
2-24024816-12-3-04032024;

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

17 octombrie 2024 mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani
Instanţa compusă din:
Președintele ședinței, judecător Neguriță Veaceslav
Grefier Vrancean Natalia
Reprezentantului pârâtului Reguș Olesea

examinând în ședința de judecată publică acțiunea de contencios administrativ formulată de reclamantul Pulbere Dumitru împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, privind contestarea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

a c o n s t a t a t :

Argumentele participanților la proces

La 04.03.2024 reclamantul Pulbere Dumitru a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru, mun. Chișinău nr. 91/2024/1521 din 22.01.2024, anularea deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. P-1058/2024 din 09.02.2024 asupra cererii prealabile, obligarea recalculării și achitării în beneficiul reclamantului Pulbere Dumitru a pensiei începând cu 01.01.2024, în proporție de 80% din salariul majorat al *****.

În motivarea cererii a invocat că începând cu 06.12.2004, Dumitru Pulbere a beneficiat de pensia de *****.

În virtutea faptului că de pe 19.02.2001, activa în funcție **********, a solicitat autoritatea competentă în vederea recalculării și achitării pensiei pentru vechime în muncă în funcția pre-citată, însă cererea a fost respinsă, Dumitru Pulbere fiind nevoit să se adreseze în judecată.

Relatează că prin hotărârea din 02.05.2012 a Curții de Apel Chișinău, menținută în vigoare pe 24.10.2012 de către Curtea Supremă de Justiție, acțiunea lui Dumitru Pulbere a fost admisă, Casa Națională de Asigurări Sociale (în continuare CNAS) fiind obligată să recalculeze și să-i achite acestuia, începând cu 06.03.2012, cuantumul pensiei pentru vechime în muncă și indemnizației lunare viagere în proporție de 80% din salariul ***** în exercițiu, precum și supliment pentru gradul superior de calificare.

Indică că, prin modificările în vigoare din 01.01.2024, cuantumul pentru vechime în muncă și indemnizația viageră a *****, stabilit prin Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar au fost majorate.

Respectiv informează că pe 18.01.2024, Dumitru Pulbere a solicitat Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru (CTAS Centru) în vederea recalculării și achitării pensiei în raport cu majorările efectuate potrivit legii la care s-a referit.

Remarcă că, prin răspunsul din 22.01.2024 nr. 91/2024/1521 semnat CTAS Centru, cererea sa a fost respinsă.

Notează că, în motivarea soluției s-a invocat faptul că prevederea ce viza recalcularea pensiei, a fost exclusă din art. 32 al Legii nr. 544/1995 cu privire la statutul Judecătorului, această normă fiind completată cu alin. (1^1), care prevede doar indexarea pensiilor.

La 29.01.2024 decizia CTAS din 22.01.2024 a fost contestată la Casa Națională de Asigurări Sociale, care la 09.02.2024 a refuzat să satisfacă cererea invocând că pe rolul Curții Supreme de Justiție RM se află deja un dosar privind recalcularea pensiei *****.

Atrage atenția că, asupra acestor aspecte în repetate rânduri s-a pronunțat Curtea Constituțională, în special în Hotărârea nr. 4 din 27.01.2000, potrivit căreia, la adoptarea unor legi noi și altor acte juridice, este inadmisibil de a diminua protecția juridică a statului judecătorului consfințit în Legea cu privire la statutul Judecătorului, și că schimbările ce vizează condițiile de plată a pensiilor și indemnizațiilor pentru Judecători, contravin art. 47 alin. (2) din Constituție și principiului respectării drepturilor dobândite anterior în mod licit.

Și în Hotărârea nr. 27 din 20.11.2001, Curtea fără echivoc a stabilit că un drept social poate fi obiectul protecției constituționale garantate de art. 46 din Constituție, și respectiv art. 1 Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor și libertăților fundamentale, numai în cazul când dreptul social respectiv este dobândit și are valoare economică. De asemenea, indică că pârâtul nu a ținut cont de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și anume de cauza Anton Biuș contra Republicii Cehia, în care a recunoscut încălcarea din partea statului a prevederilor art. 1 al Convenției CEDO pe motiv că, neplata indemnizațiilor prevăzute de legislație este o încălcare a dreptului la proprietate. Prin prisma acestei practici, refuzul de a recalcula pensia este o încălcare a art. 1 din Protocolul 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului.

În conformitate cu prevederile art. art. 211-212 Cod administrativ și respectând rigorile stabilite de art. 209 din același Cod, solicită reclamantul admiterea integrală a acțiunii, recunoașterea ca ilegale și anularea, în conformitate cu art. 224 (1) b) Cod administrativ, a deciziei nr. 91/2024/1521 22.01.2024 a CTAS Centru și a deciziei nr. P-1058/2024 din 09.02.2024 CNAS, prin care s-a respins cererea, și obligarea pârâtului și să emită un act administrativ individual favorabil, în care să dispună recalcularea și achitarea lui Dumitru Pulbere, începând cu 01.01.2024, a pensiei pentru vechime în muncă și indemnizația viageră lunară în proporție de 80% din salariul *****, așa cum este stabilit de Legea nr. 270/2018 în vigoare din 01.01.2024, prin care cuantumul pensiei pentru vechime în muncă și indemnizația

viageră lunară *****, stabilite prin Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar au fost majorate.

Poziția participanților la proces.

În ședința de judecată, ***reclamantul Pulbere Dumitru*** a susținut acțiunea în temeiul circumstanțelor de fapt și de drept invocate.

Totodată în ședință reclamantul **și-a concretizat cerințele** invocând că solicită totodată ca autoritatea să fie obligată și pe viitor să recalculeze pensia sa ori de câte ori va fi majorat salariul ***** sub orice formă, ori el fiind nevoit la moment după orice mărire să se adreseze în judecată cu o acțiune, autoritatea refuzându-i satisfacerea cererii în pofida existenței unor precedente judiciare anterioare.

Reprezentantul pârâtului Casei Naționale de Asigurări Sociale -Reguș Olesea acțiunea nu a recunoscut-o și a depus o referință prin care a solicitat respingerea acțiunii ca neîntemeiată, din următoarele considerente.

Menționează că, conform dosarului de pensionare, în temeiul Hotărârii Curții de Apel, Procuratura Generală a fost obligată să-i stabilească reclamantului Pulbere Dumitru, începând cu 06.12.2004 pensie pentru vechime, ca ***** în mărime de 2176,91 lei (vechimea în funcție de ***** de 22 ani 08 luni 29 zile) conform prevederilor art. 34 a Legii nr. 118/2003 cu privire la Procuratură.

Indică că, în conformitate cu prevederile art. 32 alin (1) din Legea nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului, în vigoare până la 01.07.2021**,** judecătorul care a atins vârsta de 50 de ani și are o vechime în muncă de cel puțin 20 de ani, dintre care cel puțin 12 ani și 6 luni a activat în funcția de judecător, avea dreptul la pensie pentru vechime în muncă în proporție de 55% din salariul mediu lunar, iar pentru fiecare an complet de muncă peste vechimea de 20 de ani - de 3%, dar în total nu mai mult de 80% din salariul mediu lunar. Pensia judecătorului se recalcula ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu.

Reține că prin decizia Casei teritoriale de asigurări sociale Călărași, în temeiul hotărârii Curții de Apel din 02.05.2012, reclamantului Pulbere Dumitru de la 06.03.2012 i-a fost stabilită pensiei pentru vechime în muncă ca judecător calculată în mărime de 80% din salariul ***** ***** de 7500 lei, inclusiv sporul pentru grad de calificare de 500 de lei și a constituit - 6400 lei lunar.

Iar prin Legea nr.37/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr.355 - XVI din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar au fost majorate cu 35% salariile lunare ale persoanelor care dețin funcții de demnitate publică, inclusiv și a ***** în exercițiu, drept urmare de la 01.01.2013, în temeiul Legii nr. 355/2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar, cuantumul pensiei reclamantului Pulbere Dumitru a fost recalculat în mărime de 80% din salariul ***** ***** de 10125 lei, inclusiv sporul pentru gradul de calificare de 500 lei și a constituit - 8500 lei lunar.

Relevă că, la 01.01.2014 a intrat în vigoare Legea nr. 328/2013 privind salarizarea ***** și procurorilor, și prevedea că, salariul de funcție al judecătorului se stabilește în funcție de nivelul

instanței judecătorești la care acesta își desfășoară activitatea și de vechimea în muncă în funcția *****.

Invocă că în conformitate cu art. 3 din Legea nr. 328/2013 privind salarizarea ***** | *****ilor pentru activitatea desfășurată, judecătorul și *****ul au dreptul la un salariu lunar care constă din:

a) salariul de funcție;

b) sporul pentru exercitarea unor funcții de conducere.

Totodată, menționează că art. 10 din Legea nr. 328/2013 prevede, că normele art.4 din prezenta lege se pun în aplicare după cum urmează:

a) de la 1 ianuarie 2014, salariile de funcție ale ***** vor fi plătite în cuantum de 80% din salariile de funcție prevăzute la articolul 4;

b) de la 1 aprilie 2015, salariile de funcție ale ***** vor fi plătite în cuantum de 90% din salariile de funcție prevăzute la articolul 4;

c) de la 1 aprilie 2016, salariile de funcție ale ***** vor fi plătite în cuantum deplin conform articolului 4.

Respectiv, susține că de la 01.01.2014, cuantumul pensiei privind salarizarea *****, inclusiv și reclamantului Pulbere Dumitru a fost recalculat în mărime de 80% din salariul ***** de 16900.0 lei și a constituit - 13520.0 lei lunar.

Indică că, prin Legea nr.60/2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, în vigoare de la 16.05.2014, art. 32 din Legea nr. 544/1995 a fost completat cu alin. (3) și (4), conform cărora, pensia pentru vechime în muncă stabilită în condițiile art. 32 alin.(l) se calculează și se plătește doar ***** demisionați și ***** eliberați din funcție în legătură cu atingerea plafonului de vârstă. În cazul în care, judecătorii demisionați sânt numiți iarăși în funcția de judecător, plata pensiei se suspendă.

Notează că conform informației parvenite de la Curtea Constituțională la 01.04.2015 reclamantul nu activa în funcția *****, respectiv cuantumul pensiei a fost recalculat, după cum urmează:

- de la 01.04.2015 în mărime de 80% din salariul ***** ***** de 18774 lei și a constituit - 15019,20 lei;

- de la 01.04.2016 în mărime de 80% din salariul ***** ***** de lei și a constituit - 18440,60 lei lunar;

- de la 01.04.2017 în mărime de 80% din salariul ***** ***** de 25420 lei și a constituit - 20336.0 lei lunar;

- de la 01.04.2018 în mărime de 80% din salariul ***** ***** de lei și a constituit - 22788,40 lei lunar.

Relatează că la 01.12.2018 a intrat în vigoare Legea Nr. 270 din 23.11.2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, care prevede și salariul lunar a ***** din toate instanțele.

Astfel, pensia *****, a dlui Pulbere Dumitru a fost reexaminată începând cu 01.12.2018, în cuantum de 80% din salariul ***** ***** de 31954.0 lei și a constituit - 25563,20 lei lunar.

Remarcă că prin Legea nr. 37/2020 pentru modificarea unor acte legislative, în articolul 32 din Legea nr.544/1995 cu privire la statutul judecătorului alineatul (1), textul „Pensia judecătorului se recalculează ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu” a fost exclus.

Totodată, indică că articolul 32 s-a completat cu un alineat nou (1') cu următorul cuprins: „pensiile stabilite conform prezentei legi se indexează în condițiile art. 13 din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii”, în vigoare la 01.01.2021.

Luând în considerare prevederile art. 13 din Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, pensia reclamantului a fost indexată pe parcursul anilor 2021 - 2022 și constituia de la 01.04.2022 - 28962,78 lei lunar.

Mai indică că prin decizia Casei teritoriale de asigurări sociale sect. Centru nr. 91/2022/31510 din 14.06.2022 cuantumul pensiei reclamantului Pulbere Dumitru a fost reexaminat în cuantum de 80%) din salariul ***** de 31954.0 lei, luând în considerare sporul pentru gradul profesional ca judecător de 500 lei, în total 32454 lei, ținându-se cont de indexările efectuate pe parcursul anilor 2021 - 2022 și constituie de la 01.04.2022 - 29394,38 lei lunar.

Informează că diferența dintre pensia achitată și recalculată a fost achitată în luna iulie curent prin intermediul prestatorului de servicii de plată desemnat de reclamant.

La fel, reclamantul Pulbere Dumitru, beneficiază de alocația nominală pentru merite deosebite față de stat, ca persoană decorată cu ordinul „Ordinul Republicii” în cuantum de 500.0 lei, lunar.

În contextul celor expuse, susține că prestațiile sociale achitate reclamantului Pulbere Dumitru au fost calculate, recalculate și indexate în conformitate cu prevederile cadrului normativ, și temei legitim de a fi reexaminate, nu este.

Aprecierea instanței de judecată.

Examinând cererea de chemare în judecată, audiind explicațiile părților prezente, cercetând probele anexate la dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, studiind normele legii aplicabile, instanța de judecată ajunge la concluzia că, cererea de chemare în judecată depusă de Pulbere Dumitru împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, privind contestarea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil este **admisibilă** și pasibilă de a fi **admisă** din următoarele considerente.

Circumstanțe privind admisibilitatea acțiunii.

Conform art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autoritățile publice şi instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Conform art. 207 alin. (1) Cod administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contenciosul administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

Alin. (2) al aceluiași articol stabilește că acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când:

a) există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept;
b) există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare;
c) la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept;
d) acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.209;
e) reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art.17;
f) nu sunt întrunite condițiile prevăzute la art.208;
g) acțiunea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens;
h) cererea de chemare în judecată nu corespunde cerințelor prevăzute la art.211 alin.(1) și (2) și art.212 alin.(1) și reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată

Dispozițiile legale citate enunță temeiurile de bază de admisibilitate a cererii de chemare în judecată formulată în instanța de contencios administrativ:

I. prezența unui act administrativ individual defavorabil (dispoziție, decizie sau altă măsură oficială) întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, comunicat destinatarului ;
II. competența jurisdicțională materială și teritorială a instanței de judecată pentru examinarea acțiunii în contenciosul administrativ;
III. respectarea cerințelor de formă și conținut a acțiunii în contencios administrativ;
IV. respectarea procedurii prealabile;
V. respectarea termenului de înaintare a acțiunii;
VI. prezența unui drept vătămat căruia i s-a adus atingere prin activitate administrativă.

Prin prezenta acțiune, reclamantul solicită anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru, mun. Chișinău nr. 91/2024/1521 din 22.01.2024, anularea deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. P-1058/2024 din 09.02.2024 asupra cererii prealabile, obligarea recalculării și achitării în beneficiul reclamantului Pulbere Dumitru a pensiei începând cu 01.01.2024, în proporție de 80% din salariul majorat al *****.

Astfel, reclamantul a formulat o acțiune în contestare și obligare.

Conform art. 10 alin. (1) Cod administrativ, (1) Actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Conform art. 11 alin. (1) lit. a) și b) Cod administrativ, (1) Actele administrative individuale pot fi:

a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat;

b) acte favorabile – actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel.

Potrivit art. 17 al Codului administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Din actele cauzei prezentate de participanții la proces în calitate de probă rezultă că, 18.01.2024, Dumitru Pulbere a solicitat Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru (CTAS Centru) recalcularea și achitarea pensiei în raport cu majorările efectuate potrivit legii a salariilor ***** începând cu 01.01.2024 (f.d. 11).

Prin decizia din 22.01.2024 nr. 91/2024/1521 emisă CTAS Centru , cererea sa a fost respinsă (f.d. 12).

La 29.01.2024, decizia CTAS a fost contestată la Casa Națională de Asigurări Sociale, care la 09.02.2024 a refuzat să satisfacă cererea invocând că pe rolul Curții Supreme de Justiție RM se află deja un dosar privind recalcularea pensiei ***** (f.d. 19).

În privința primei condiții de admisibilitate se constată că, decizia CTAS Centru nr. 91/2024/1521 din 22.01.2024 și Decizia CNAS nr. P-1058/2024 din 09.02.2024 reprezintă acte administrative individuale, emanând de la o autoritate publică ca măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual, având caracter defavorabil, ori reclamantul, pretinde că prin acesta i-a fost încălcat dreptul de a beneficia de majorările la pensia sa conform normelor legale.

Competența pentru examinarea prezentei cereri, în conformitate cu prevederile art. 191 alin. (1) și art. 196 alin. (1) Cod administrativ revine Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea fiind depusă cu respectarea dispozițiilor legale menționate.

În privința respectării procedurii prealabile, conform art. 208 alin. (1) Cod Administrativ, până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepțiile prevăzute de lege. Instanța reține că, conform art. 162 alin. (1) Cod administrativ, procedura prealabilă urmărește scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale.

Alin. (3) al articolului citat, cererea prealabilă poate fi îndreptată spre:

a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual ilegal sau nul;

b) emiterea unui act administrativ individual.

Conform art. 163 lit. c) Cod administrativ, procedura de examinare a cererii prealabile nu se efectuează dacă legea prevede expres adresarea nemijlocită în instanța de judecată.

Instanța atestă că, la 29.01.2024 reclamantul a contestat cu cerere prealabilă decizia CTAS din 22.01.2024, Decizia privind respingerea cererii prealabile a fost emisă de CNAS la 09.02.2024, iar acțiunea a fost depusă în instanță la 04.03.2024 (f.d. 3), astfel se constată că

acțiunea a fost depusă cu respectarea procedurii prealabile și a termenului de 30 de zile de la comunicare, fiind astfel admisibilă.

Circumstanțe privind fondul cauzei.

Conform art. 189 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

Din analiza probatoriului anexat la dosar, instanța de judecată a constatat că, prin Decizia irevocabilă a Curții Supreme de Justiție din 24.10.2012 a fost menținută hotărârea Curții de Apel Chișinău din 02.05.2012, prin care a fost admisă acțiunea lui Dumitru Pulbere, Casa Națională de Asigurări Sociale fiind obligată să recalculeze și să-i achite acestuia, începând cu 06.03.2012, cuantumul pensiei pentru vechime în muncă și indemnizației lunare viagere în proporție de 80% din salariul ***** în exercițiu, precum cu supliment pentru gradul superior de calificare (f.d. 22-25),.

În conformitate cu art. 123 alin. (2) al Codului de procedură civilă RM *(coroborat cu art. 195 Cod Administrativ RM)* faptele stabilite printr-o hotărîre judecătorească irevocabilă într-o cauză civilă soluţionată anterior în instanţă de drept comun sau în instanţă specializată sînt obligatorii pentru instanţa care judecă cauza şi nu se cer a fi dovedite din nou şi nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte cauze civile la care participă aceleaşi persoane.

În conformitate cu art. 32 alin. (1) al Legii 544/1995 cu privire la statutul judecătorului *(în vigoare până la 01.01.2021)* Judecătorul care a atins vîrsta de 50 de ani şi are o vechime în muncă de cel puţin 20 de ani, dintre care cel puţin 12 ani şi 6 luni a activat în funcţia de judecător, are dreptul la pensie pentru vechime în muncă în proporţie de 55% din salariul mediu lunar, iar pentru fiecare an complet de muncă peste vechimea de 20 de ani – de 3%, dar în total nu mai mult de 80% din salariul mediu lunar. **Pensia judecătorului se recalculează ținîndu-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu.**

Autoritatea pârâtă în referința sa a recunoscut că, în perioada 2014-2019 pensia reclamantului Pulbere a fost recalculată conform art. 32 alin. (1) al Legii 544/1995 în funcție de 80 % din salariului ***** ***** care s-a majorat în timp.

Prin art. II din Legea pentru modificarea unor acte legislative nr. 37 din 28.02.2020 articolul 32 din Legea nr.544/1995 cu privire la statutul judecătorului (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr.15–17, art.63 **în vigoare din 01.01.2021**), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

la alineatul (1), textul *"Pensia judecătorului se recalculează ţinîndu-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exerciţiu."* **se exclude;**

articolul se completează cu alineatul (1^1) cu următorul cuprins:

"(1^1) Pensiile stabilite conform prezentei legi se indexează în condiţiile art.13 din Legea nr.156/1998 privind sistemul public de pensii."

Anterior în anul 2022 CNAS i-a refuzat reclamantului recalcularea pensei invocând articolul 32 alin. (1) al Legii 544/1995 modificat din 01.01.2021, respectiv considerând că legea nouă îi afectează un drept constituit anterior, reclamantul Pulbere Dumitru s-a adresat în instanța de judecată.

Prin Hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 05.12.2022 menținută prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 04.07.2023 a fost admisă acțiunea reclamantului fiind obligată CNAS să recalculeze și achite reclamantului începând cu 01.01.2022 pensie conform art. XIII al Legii 204 din 24.12.2021 (f.d. 26-50)**.** La moment cauza se află pe rolul Curții Supreme de Justiție RM nefiind pronunțată o soluție irevocabilă.

Prin art. 10 alin. (2) lit. i) al Legii nr. 418/2023 privind bugetul de stat pentru anul 2024 a fost stabilită valoarea de referință a pentru salariile ***** în mărime de 4 700 lei începând cu 01.01.2024, în 2023 valoarea de referință fiind de 3 000 lei *(a se vedea art. 10 alin. (2) lit. f) al Legii 359/2022 privind bugetul de stat pentru anul 2023),* fiind astfel stabilit că salariului ***** a fost majorat din 01.01.2024 (f.d. 21).

La 18.01.2024, reclamantul Dumitru Pulbere a solicitat Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru, recalcularea și achitarea pensiei de 80 % în raport cu majorările efectuate a salariului ***** începând cu 01.01.2024 (f.d. 11).

Prin Decizia nr. 91/2024/1521 din 22.01.2024 semnat de CTAS Centru, cererea a fost respinsă autoritatea invocând art. 32 alin. (1/1) al legii 544/1995 în vigoare în prezent care prevede că pensiile ***** se indexează pe baze generale în condițiile art. 13 din Legea nr. 156/1998 (f.d. 12).

La 29.01.2024, decizia CTAS a fost contestată la Casa Națională de Asigurări Sociale, cu cerere prealabilă (f.d. 13-18).

Prin Decizia CNAS nr. P-1058/2024 din 09.02.2024, cererea prealabilă a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d. 19).

Reclamantul nefiind de acord cu răspunsul primit, la 04.03.2024 reclamantul a înaintat prezenta acțiune în instanța de judecată.

Instanța apreciază că acțiunile autorității sunt unele nelegitime din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 195 Cod Administrativ RM procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu exceptia art. 169–171.

Conform art. 12 alin. (1) CPC RM **instanţa judecătorească soluţionează cauzele civile în temeiul** Constituţiei Republicii Moldova, al tratatelor internaţionale la care Republica Moldova este parte, al hotărîrilor şi deciziilor Curţii Europene a Drepturilor Omului, al **hotărîrilor Curţii Constituţionale**, al legilor organice şi ordinare, al hotărîrilor Parlamentului, al decretelor Preşedintelui Republicii Moldova, al hotărîrilor şi ordonanţelor Guvernului, al actelor normative ale ministerelor, ale altor autorităţi administrative centrale şi ale autorităţilor

administraţiei publice locale. În cazurile prevăzute de lege, instanţa aplică uzanţele dacă acestea nu contravin ordinii publice şi bunelor moravuri.

În Hotărârea nr. 9 din 30 martie 2004 pentru controlul constituționalității unor prevederi ale art. I pct. 22 și art. II-V din Legea nr. 358-XV din 31 iulie 2003 „Pentru modificarea și completarea unor acte legislative", Curtea Constituțională a menționat că, dreptul subiectiv, constituit în baza unei legi anterioare, nu poate fi atins de cel născut sub imperiul unei legi posterioare. Legea nouă nu este susceptibilă aplicării unor fapte din trecut, cazurile contrare intrînd în contradicţie cu art.22 din Constituţie. Conform regulii generale, legea nouă poate modifica regimul juridic al dreptului anterior, îl poate suprima sau îl poate înlocui cu un alt drept, însă **legea nouă nu poate desfiinţa modalitatea prin care legea anterioară a instituit dreptul respectiv şi efectele lui** *(a se vedea pct. 8).*

În conformitate cu Hotărârea Curții Constituționale nr. 19 din 29.04.1999, Curtea a statuat (pct. 3) că garanţiile materiale ale independenţei judecătorului, stabilite de stat, trebuie să fie asigurate şi să se respecte necondiţionat. **Este absolut inadmisibil de a diminua protecţia juridică** a statutului judecătorului, consfinţit în Legea cu privire la statutul judecătorului, în procesul adoptării unor legi noi şi altor acte juridice normative.

Conform art. 28 alin. (l) din Legea nr. 317-XIII din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională, actele Curții Constituționale sunt acte oficiale și executorii, pe întreg teritoriul țării, pentru toate autoritățile publice și pentru toate persoanele juridice și fizice

Totodată, art. 54 alin. (1) din Constituția RM prevede că, în Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile, libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

În conformitate cu art. 7 al Codului Civil și hotărârile Curții Constituționale pre-citate, dreptul constituit în baza unor legi anterioare nu poate fi atins de cel născut sub imperiul unei legi posterioare. **Legea nouă nu poate modifica** regimul juridic al dreptului anterior, **nu poate desființa modalitatea, prin care legea anterioară a instituit dreptul respectiv și efectele lui.**

Prin urmare se impune concluzia legală că, **dreptul social,** cu privire la beneficierea de pensie pentru vechime în muncă, inclusiv și recalcularea acesteia în cuantum de 80 % din salariul judecătorului în exercițiu **a fost dobândit de Pulbere Dumitru anterior modificărilor operate la art. 32** din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, prin art. II din Legea pentru modificarea unor acte legislative nr. 37 din 28.02.2020 (în vigoare din 01.01.2021).

Având în vedere circumstanțele pricinii raportate la normele legale indicate supra, instanța de judecată consideră că reclamantul Pulbere Dumitru, dispune dreptul de a-i fi achitată și recalculată pensia pentru vechime în muncă în mărime de 80 % reieșind din salariul mediu lunar achitat judecătorului în exercițiu *****, ținând cont și de majorarea salariului, începând cu 01.01.2024.

Conform art. 36 alin. (2) Cod Administrativ instanțele de judecată competente aplică principiul supremației dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului.

Curtea Europeană într-o jurisprudență constantă a notat principiul conform căruia Convenția urmărește protejarea unor drepturi care **nu sunt teoretice sau iluzorii, ci concrete și efectiv** *(Prince Hans-Adam II de Liechttenstein c/Allemagne din 12.07.2001)*

Luând în considerație că s-a constatat cu certitudine că, pensia stabilită reclamantului urmează a fi recalculată ținându-se cont de mărimea salariului judecătorului CC în exercițiu, instanța va admite totodată și cerința concretizată a reclamantului și va obliga autoritatea să **efectueze recalcularea și în viitor a pensiei sale,** conform art. 32 al Legii 544/1995 în redacția până la modificarea prin art. II din Legea pentru modificarea unor acte legislative nr. 37 din 28.02.2020, în dependență de majorarea salariului *****, pentru a nu impune reclamatul să inițieze inutil un nou litigiu judiciar la fiecare mărire de salariu.

Conform art.224 alin.(1) lit. b) din Codul administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată, în baza unei acţiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă şi obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenției reclamantului de emitere a actului este întemeiată.

În temeiul prevederilor art. 224, 232 din Cod administrativ al Republicii Moldova, instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ș T E:

Se admite acțiunea.

Se anulează decizia CTAS Centru nr. 91/2024/1521 din 22.01.2024 și decizia adoptată în procedura prealabilă - refuzul CNAS nr. P-1058/2024 din 09.02.2024.

Se obligă Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova să emită un act administrativ individual favorabil prin care să-i fie recalculată și achitată lui Pulbere Dumitru pensia pentru vechime în muncă în cuantum de 80 % din salariul majorat de funcție al ***** începând cu 01.01.2024, cu recalcularea ulterioară a pensiei în dependență de majorarea treptată a salariului ***** RM.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, prin intermediul judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Preşedintele şedinţei Neguriță Veaceslav
Judecător